
SPREJETA BESEDILA

P9_TA(2022)0239

Kršitve medijske svobode in varnost novinarjev v Gruziji

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 9. junija 2022 o kršitvah medijske svobode in varnosti novinarjev v Gruziji (2022/2702(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Gruziji, predvsem tiste z dne 16. septembra 2020 o izvajanju pridružitvenega sporazuma EU z Gruzijo¹,
  - ob upoštevanju nedavnega obiska predstavnice OVSE za svobodo medijev v Gruziji 28. in 29. aprila 2022,
  - ob upoštevanju sporazuma, ki so ga 19. aprila 2021 s posredovanjem predsednika Evropskega sveta sklenile gruzijske politične sile,
  - ob upoštevanju pridružitvenega sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Gruzijo na drugi strani, ki je začel veljati 1. julija 2016²,
  - ob upoštevanju svetovnega indeksa svobode tiska za leti 2021 in 2022, ki ga objavlja organizacija Novinarji brez meja,
  - ob upoštevanju členov 144(5) in 132(4) Poslovnika,
- A. ker sta se Gruzija in EU v pridružitvenem sporazumu, ki velja od 1. julija 2016, zavezali k vzpostavitvi političnega dialoga, da bi okrepili spoštovanje demokratičnih načel, pravne države in dobrega upravljanja ter človekovih pravic in temeljnih svoboščin, vključno s svobodo medijev;
- B. ker je Gruzija 3. marca 2022 vložila prošnjo za članstvo v EU, s čimer je pokazala, da med njenimi državljani prevladujejo evropske težnje, ki v javnosti in celotnem političnem spektru, tudi med opozicijo, uživajo veliko podporo;
- C. ker so svoboda izražanja, svoboda medijev in varnost novinarjev bistveni elementi živahne demokracije, kako oblasti te elemente varujejo, pa pomemben kazalnik pri njenem utrjevanju; ker so pluralistični, svobodni in neodvisni mediji temelj demokracije

---

¹ UL C 385, 22.9.2021, str. 40.

² UL L 261, 30.8.2014, str. 4.

in eden glavnih stebrov boja proti dezinformacijam;

- D. ker je v sporazumu z dne 19. aprila 2021, ki je bil s posredovanjem predsednika Evropskega sveta Charlesa Michela sklenjen leta 2021, poudarjeno, da je treba obravnavati vprašanje spolitiziranega sodstva, med drugim s sprejetjem in izvedbo ambiciozne pravosodne reforme, s katero se bodo povečale neodvisnost, preglednost in odgovornost pravosodnega sistema;
- E. ker so večinoma skrajni desničarski aktivisti 5. julija 2021 na „pohodu za dostojanstvo“ v Tbilisiju, ki je bil na koncu prisilno odpovedan, nasilno napadli več kot 50 novinarjev, predstavnikov medijev in miroljubnih protestnikov; ker je Aleksander Laškarava, snemalec televizijske postaje TV Pirveli, kmalu po napadu podlegel poškodbam;
- F. ker se je medijsko okolje v Gruziji sprva več let izboljševalo, v zadnjih letih pa naglo poslabšalo, in se je v državi po množičnem nasilju na paradi ponosa v Tbilisiju 5. julija 2021 zelo povečalo število nasilnih napadov na novinarje, zaradi česar je več mednarodnih organizacij za varstvo svobode medijev izrazilo veliko zaskrbljenost, položaj Gruzije pa se je na svetovnem indeksu svobode tiska precej poslabšal (država je leta 2021 dobila 71,36 točke in med 180 državami zasedala 60. mesto, leta 2022 pa je dobila 59,9 točke in zdrsnila na 89. mesto);
- G. ker je vse več verbalnih napadov na novinarje in tožb zaradi obrekovanja, tudi takšnih, ki jih proti kritičnim predstavnikom medijev in podjetjem vlagajo vladni uradniki in posamezniki, povezani z vladajočo stranko; ker se je, kot je ugotovila organizacija Transparency International Georgia, s spremembami v sodni praksi dokazno breme prevalilo na novinarje, čeprav je v gruzijski zakonodaji mogoče najti nedvoumno določbo, ki zahteva nasprotno; ker imajo novinarji, zlasti tisti, ki poročajo za kritične medije, težave pri dostopanju do informacij, ki bi morale biti javno dostopne;
- H. ker preiskave niso dovolj pregledne in učinkovite, zaradi česar prevladuje občutek, da ostajajo storilci kaznivih dejanj zoper novinarje nekaznovani;
- I. ker je sodišče v Tbilisiju 4. aprila 2022 šestim osebam izreklo petletno zaporno kazen, ker so na paradi ponosa v Tbilisiju 5. julija 2021 nasilno napadli dva snemalca in novinarja;
- J. ker je bil 16. maja 2022 direktor televizijskega kanala Mtavari Nika Gvaramia po členu 220 kazenskega zakonika obsojen na tri leta in pol zapora na podlagi dvomljivih obtožb pranja denarja, podkupovanja in ponarejanja dokumentov, povezanih z njegovo preteklo funkcijo direktorja televizijske postaje Rustavi 2 TV, kar se je v Gruziji na splošno dojemalo kot poskus utišanja glasu, kritičnega do sedanje vlade; ker je gruzijski državni pravobranilec v zvezi s tem primerom že leta 2019 podal negativno oceno;
- K. ker selektivne preiskave in pregoni, usmerjeni proti tistim, ki nasprotujejo sedanji vladi, ne zmanjšujejo samo zaupanja javnosti v pravosodne institucije, temveč tudi v vlado, cela vrsta podobnih primerov zoper lastnike opozicijskih medijev pa spodkopava prizadevanja za večjo neodvisnost sodstva;
- L. ker je bil nekdanji predsednik Mihail Sakašvili, čigar zdravstveno stanje se vztrajno slabša, končno premeščen v civilno bolnišnico, potem ko so neodvisni zdravniki opozorili, da se njegovo stanje sicer ne bi izboljšalo;

- M. ker reforma zakona o elektronskih komunikacijah gruzijski komisiji za komunikacije daje pravico, da v telekomunikacijskih podjetjih, ki izvršujejo njene odločitve, imenuje posebne upravitelje;
- N. ker so bili sproženi sodni postopki proti lastnikom drugih večjih kritičnih medijskih hiš ali njihovim družinskim članom, namreč Davidu Kezerašviliju (Formula TV) in Vahtangu Cereteliju, ustanovitelju neodvisne postaje TV Pirveli; ker je mestno sodišče v Tbilisiju januarja 2022 Mamuko Hazardzeja in Badrija Džaparidzeja, ustanovitelja banke TBC in politične stranke Lelo za Gruzijo, pa tudi Avtandila Ceretelija, očeta Vahtanga Ceretelija, spoznalo krive goljufije in jih obsodilo na sedem let zapor; ker pa je bila kazen spremenjena, saj je kaznivo dejanje goljufije že zastaralo;
- O. ker Gruzijo v zadnjih letih, še posebej pa po ruskem napadu na Ukrajino, preplavlja vse več ruskih dezinformacij in propagande, naperjene proti EU, katerih tarča so predvsem ženske, skupnost LGBTQI+, aktivisti za človekove pravice in etnične manjšine;
- P. ker so bili številni novinarji potrjeno med tistimi člani gruzijske družbe, katerih pogovori so se snemali, kakor kažejo razkritja o vsesplošnem nezakonitem prisluškovanju telefonskim pogovorom septembra 2021;
- Q. ker še vedno ni oprijemljivih rezultatov preiskave o primeru azerbajdžanskega novinarja Afgana Muhtarlija, ki je bil maja 2017 ugrabljen v Gruziji in nato, domnevno s skrivnim soglasjem gruzijskih varnostnih sil, nezakonito prepeljan čez mejo z Azerbajdžanom, da bi mu sodili v Bakuju;
1. izraža zaskrbljenost, ker so se razmere na področju medijev in varnosti novinarjev v Gruziji v zadnjih letih občutno poslabšale, čeprav ima država trden pravni okvir, ki zagotavlja svobodo izražanja in svobodo medijev;
  2. obsoja vse več primerov ustrahovanja novinarjev, groženj in nasilja nad njimi, pa tudi njihovo preganjanje, vključno z vse pogostejšimi kazenskimi preiskavami zoper medijske delavce in lastnike; poziva gruzijske oblasti, naj temeljito preiščejo vse primere nasilja in kazensko preganjajo tiste, ki so odgovorni za hujskanje k nasilnim napadom na novinarje in druge medijske delavce ter za izvajanje teh napadov, s čimer bodo odpravile vtis, da storilci teh kaznivih dejanj namerno ostajajo nekaznovani; poziva Gruzijo, naj omeji uporabo strateških tožb proti udeležbi javnosti, ki so usmerjene proti zagovornikom človekovih pravic in predstavnikom medijev ter ovirajo njihovo kritično in neodvisno delo;
  3. poziva Gruzijo, naj zagotovi svobodo medijev, ki mora vključevati uredniško neodvisnost, pregledno lastništvo medijev ter pluralistično, nepristransko in nediskriminatorno poročanje o političnih stališčih v programih zasebnih in zlasti javnih radiotelevizijskih hiš, predvsem v času volilnih kampanj; poziva Gruzijo, naj zagotovi neoviran dostop do informacij, za katere se pričakuje, da so javno dostopne, ter varnost, zaščito in opolnomočenje novinarjev in drugih medijskih delavcev;
  4. graja obsodbo direktorja glavnega opozicijskega televizijskega kanala Nika Gvaramia 16. maja 2022, ki kaže na trajno nezanesljivost gruzijskega pravosodnega sistema; podpira poziv Novinarjev brez meja k ponovnemu pregledu obsodbe Nika Gvaramia; ponovno poudarja, da mora vlada nujno nadaljevati reformo sodstva s širokim in vključujočim medstrankarskim pristopom, da bi se okrepila neodvisnost in

nepristranskost sodstva v skladu z zavezami, ki jih je Gruzija sprejela kot pridružena partnerica EU;

5. poziva vse predstavnike gruzijske vlade, naj se vzdržijo agresivne retorike in diskriminatorne obravnave predstavnikov medijev v Gruziji ter naj se v svojih javnih izjavah zavzemajo za strpen pristop, kjer se spoštujejo človekove pravice;
6. odločno obsoja trajno neizpolnjevanje obveznosti skrbnih preiskav in pregona oseb, odgovornih za nasilje nad novinarji in miroljubnimi protestniki na paradi ponosa v Tbilisiju 5. julija 2021; vztraja, da nekaznovanost teh nasilnežev nikakor ni dopustna, saj pomeni kršitev nacionalne zakonodaje Gruzije in njenih mednarodnih in evropskih zavez, ter poziva k učinkoviti preiskavi incidentov z dne 5. julija 2021; obsoja trajno diskriminacijo oseb LGBTQI+; poziva gruzijske oblasti, naj zagotovijo, da se bo zakonodaja o človekovih pravicah in nediskriminaciji celovito izvajala v praksi;
7. poziva gruzijske oblasti, naj učinkovito raziščejo škandal prisluškovanja telefonskim pogovorom in vzpostavijo ustrezne mehanizme demokratičnega pregleda nadzora in zbiranja podatkov, ki ga izvajajo državne institucije;
8. poudarja, da je treba zagotoviti varno in ugodno delovno okolje za novinarje, medijske delavce in medijske hiše, tako v zakonodaji kot v praksi, tudi za novinarje, ki iščejo zatočišče iz Rusije, Belorusije in drugih avtoritarnih režimov; zato spodbuja Gruzijo, naj z mednarodnim sodelovanjem izboljša medijski prostor in upošteveno zakonodajo v skladu z najboljšimi mednarodnimi praksami;
9. izreka pohvalo Nino Lomjaria, javni pravobranilki Gruzije, za njeno delovanje pri varovanju svobode medijev kljub rednim napadom vlade;
10. priznava, da je medijski prostor v Gruziji raznolik in pluralističen, vendar obžaluje izjemno napet odnos med vladajočo stranko in kritičnimi medijskimi hišami, pa tudi med opozicijskimi strankami in provladnimi mediji; globoko obžaluje polarizacijo medijskega prostora, ki odraža vse večjo in škodljivo polariziranost političnega prostora;
11. ponovno poziva gruzijske oblasti, naj se vzdržijo vmešavanja v svobodo medijev in politično motiviranih sodnih postopkov proti lastnikom ali predstavnikom medijev;
12. poziva gruzijske oblasti, naj nekdanjega predsednika Mihaila Sakašvilija izpustijo iz humanitarnih razlogov, da se mu omogoči ustrezno zdravljenje v tujini;
13. izraža zaskrbljenost zaradi nenehnega naraščanja ruskih dezinformacij in manipulacij informacij v Gruziji v zvezi z rusko invazijo v Ukrajini ter poziva gruzijsko vlado, naj za svoje državljane razvije programe medijskega opismenjevanja ter podpre civilno družbo pri oblikovanju mehanizmov za preverjanje dejstev in sprejme dejavne ukrepe za preprečevanje dezinformacijskih kampanj tujih ali domačih akterjev, ki delujejo proti državi, ranljivim skupinam ali osebam, kot so osebe, ki živijo v manjšinskih skupnostih ali na območjih, prizadetih zaradi konfliktov, in političnim strankam;
14. poziva vse gruzijske politične akterje, naj poskusov ruskih dezinformacij ne izkoriščajo kot argumente proti svojim političnim nasprotnikom, saj to le prispeva k nadaljnjemu širjenju dezinformacij ter ogroža socialno kohezijo in demokracijo;

15. spodbuja Gruzijo, naj kar najbolje izkoristi vse instrumente in pobude, namenjene krepitvi odpornosti v okviru vzhodnega partnerstva, ter poziva Komisijo in države članice EU, naj gruzijskim neodvisnim medijem in civilni družbi zagotovijo politično, tehnično in finančno podporo;
16. izraža zaskrbljenost zaradi pogubne vloge edinega oligarha Bidzine Ivanišvilija v gruzijski politiki in gospodarstvu, pa tudi zaradi ravni nadzora, ki ga ima nad vlado in njenimi odločitvami, vključno s tistimi o politično motiviranem preganjanju novinarjev in političnih nasprotnikov; je močno zaskrbljen zaradi njegovih razkritih osebnih in poslovnih povezav s Kremljem, ki določajo stališče sedanje gruzijske vlade do sankcij proti Rusiji; poziva Svet in demokratične partnerje, naj razmislijo o tem, da bi proti Ivanišviliju uvedli osebne sankcije zaradi njegove vloge pri poslabšanju političnega procesa v Gruziji;
17. pozdravlja sodelovanje Gruzije v programu Ustvarjalna Evropa 2021–2027; poziva Komisijo in države članice, naj podprejo ukrepe, ki zagotavljajo spremljanje in ocenjevanje tveganj za pluralnost in svobodo medijev, obrambo ogroženih novinarjev ter olajšanje preoblikovanja sektorja novičarskih medijev v Gruziji in okrepitev njegove konkurenčnosti;
18. poziva gruzijske oblasti, naj odločno spoštujejo najvišje standarde demokracije, pravne države, neodvisnosti sodstva in poštenega sojenja ter temeljnih svoboščin, tudi na področju svobode medijev, in tako nedvoumno pokažejo politično odločenost za uresničitev ambicioznih evropskih teženj gruzijskega ljudstva, ki je razvidno iz prošnje Gruzije za članstvo v EU z dne 3. marca 2022; meni, da je treba legitimne želje gruzijskega ljudstva spoštovati in zato institucije EU poziva, naj si prizadevajo, da se državi podeli status kandidatke za članstvo v EU v skladu s členom 49 Pogodbe o Evropski uniji ter na podlagi zaslug in pod pogojem, da gruzijske oblasti izpolnijo vsa merila;
19. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic, Svetu Evrope, Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi ter predsedniku, vladi in parlamentu Gruzije.